

АНАЛІЗ ЗАЙНЯТОСТІ ЗА ВИДАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Горда М.В.

Студентка магістерської програми спеціальності 051 «Економіка»

Данилюк М.О.

Науковий керівник: д.е.н., професор кафедри прикладної економіки
(Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу)

Структурна трансформація в економіці розвинених країн призводить до змін у структурі зайнятості, а саме: скорочення в аграрному та індустріальному секторах економіки та зростання у сфері послуг, яка постійно розширяється і вимагає все більше працівників різноманітних професій. Аграрний сектор у розвинених країнах переходить на інтенсивні високотехнологічні методи виробництва, що сприяє вивільненню робочої сили. В Україні трансформація структури зайнятості відбувається повільними темпами і має дещо протилежну тенденцію. Дана проблема є результатом неефективної політики держави та бізнесу щодо забезпечення структурної трансформації національної економіки відповідно до міжнародних тенденцій.

Метою нашого дослідження було провести аналіз структури зайнятості в Івано-Франківській області за сферами економічної діяльності для виявлення тенденцій та визначення пріоритетних напрямів структурних трансформацій в даній сфері.

Сучасна структурна трансформація економік розвинених країн відбувається на основі інновацій та внаслідок зміни суспільних потреб шляхом пріоритетного розвитку тих галузей, що визначають перехід від індустріального до постіндустріального суспільства. Натомість в деяких регіонах України чисельність зайнятих у сільському господарстві зростає, що перешкоджає процесу деіндустріалізації ринку праці (табл. 1). Через низький рівень впровадження нових технологій в аграрний сектор та промисловість дані сфери

є дуже трудомісткими. Це не дозволяє вивільненню робочої сили для інноваційних та високоприбуткових сфер економіки.

Таблиця 1

Структура зайнятості працівників Івано-Франківщини за видами економічної діяльності у 2015-2017 роках [1]

Види економічної діяльності	Роки					
	2015		2016		2017	
	осіб	%	осіб	%	осіб	%
Усього	82344	100	89243	100	91925	100
Сільське, лісове та рибне господарство	8788	10.67	12398	13.89	10676	11.61
Промисловість	36231	44.00	37022	41.48	40214	43.75
Будівництво	5765	7.00	6795	7.61	7234	7.87
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	12122	14.72	13743	15.40	14300	15.56
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	5533	6,72	5905	6.62	5973	6.50
Тимчасове розміщування й організація харчування	1180	1.43	1135	1.27	1395	1.52
Інформація та телекомунікації	1107	1.34	1003	1.12	1128	1.23
Фінансова та страхова діяльність	515	0.63	541	0.61	625	0.68
Операції з нерухомим майном	3403	4.13	2489	2.79	2632	2.86
Професійна, наукова та технічна діяльність	1718	2.09	1730	1.94	1754	1.91
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	3969	4.82	4162	4.66	3563	3.88
Освіта	328	0.40	294	0.33	250	0.27
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	1111	1.35	1399	1.57	1598	1.74
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	104	0.13	161	0.18	161	0.18
Надання інших видів послуг	470	0.57	466	0.52	422	0.46

Насамперед слід відмітити, що позитивним явищем за аналізований період є зростання зайнятості в Івано-Франківській області на 11,6%. При

цьому частка зайнятості в промисловості знизилась, тобто кількість зайнятих в даній сфері зростає меншими темпами порівняно з іншими. В. Власюк [2] зазначає, що тенденція зменшення частки промисловості у сфері зайнятості характерна і для розвинених країн світу. Однак це відбулося на основі зрілої індустріалізації, що дало змогу цим країнам органічно перейти у фазу постіндустріального розвитку з розвиненими секторами послуг (логістики, дизайну, туризму тощо), саме зріла індустріалізація зробила можливим такий перехід, забезпечивши матеріальну основу розвитку сфери послуг. Україна не пройшла цієї фази, і сучасні структурні зміни в економіці мають характер деіндустріалізації.

В Івано-Франківській області негативною тенденцією є зменшення кількості зайнятих в освітній галузі, що спричинено інтелектуальною міграцією. Дещо зросла зайнятість у сфері соціальних послуг, що обумовлено необхідністю виконання соціальної функції держави, потреба в якій посилюється в період кризи і нестабільності.

Дуже мала частка зайнятості у сфері побутових послуг (розміщення та харчування). Це свідчить про низький рівень доходів населення, що не дає змоги користуватися в значній мірі цими послугами.

Низький рівень зайнятості у сфері інформаційних технологій свідчить про недостатню розвиненість такої високорентабельної галузі, яка могла б також збільшити податкові надходження в обласний бюджет.

Ситуація свідчить про потребу розвивати нові сфери діяльності, створювати нові робочі місця, адже за статистичними даними [1] в Івано-Франківській області на одне вакантне місце від 3 до 7 претендентів. Люди або емігрують за кордон, або переходять до інших видів діяльності, як правило, нижчої кваліфікації. Вони поповнюють сектори тіньової економіки. Настає загальна соціальна деградація. Здобуття знань і набуття професії втрачають свою цінність, відповідно, знижується адаптивність суспільства до продукування чи запозичення технологій.

Отже, для модернізації ринку праці доцільно:

- проводити перекваліфікацію та навчання працівників промисловості працювати з новими технологіями;
- забезпечити оновлення техніки у промисловості та будівництві;
- допомагати у створенні власного бізнесу та сприяти розвитку фермерства зайнятим у сільському господарстві (це б зменшило рівень неформальної зайнятості);
- навчати персонал відповідно до міжнародних стандартів для сфери послуг;
- підтримувати звільнених з «морально застарілих» видів діяльності та надавати можливість розвиватися у нових сферах.

Список літератури:

1. Зайняте населення за видами економічної діяльності у 2012–2017 рр.. Статистична інформація // Державна служба статистики України: офіц. сайт [Електронний ресурс]: Режим доступу: [http://www. ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua).
2. Власюк В. Чим загрожує Україні деіндустріалізація? // «Дзеркало тижня. Україна». 27 травня 2016. № 19.

СТИМУЛЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Горошкевич Н.Є.

Національний університет

“Львівська політехніка”

старший викладач кафедри теоретичної та практичної психології

В умовах реформування вітчизняної системи освіти, орієнтації її в бік світового освітнього простору, з метою підготовки конкурентноспроможних спеціалістів, гостро постає проблема стимулювання навчальної діяльності студентів. Серед сучасних проблем психології питання розвитку пізнавальної активності, творчих здібностей студентів потребує глибокого розгляду.